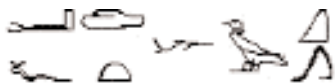

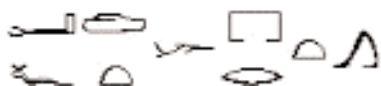
Spørg Papyrus

Hieroglyfferne er "inbox" og "outbox" på ægyptisk

Lene Sørensen fra Randers spørger:

Under Petries udgravninger af kongegravene i Abydos i 1899-1900 fandt han i Khasekhemuys grav, rum 48 et guldscepter med karneol. Sceptret var ret stort og i to dele og målte henh. 58,5 og 13 cm (Petrie, *Royal Tombs* vol. II, s. 27, pl. IX,1) [fig. 1]. Toby Wilkinson omtaler også sceptret i sin bog *Early Dynastic Egypt*, s. 188. Ingen af dem har referencer til, hvor sceptret befinder sig i dag. Jeg har ikke kunnet finde det hverken i Cairo-museet eller i Petrie-museet (Petrie-museet siger også, at de ikke har det i magasinerne og ikke ved, hvor det befinder sig). Kan I oplyse mig om, hvor dette guldscepter befinder sig, da jeg i flere år gerne har villet se denne sandsynligvis helt unikke ting.

Svar

Sceptret er sammensat af smalle cylindere af halvædelstenen sardonyx (en rødlig gennemskinnelig sten, som ligner karneol). For hver

fjerde cylinder var der tykke dobbelte guldbånd, og staven var holdt sammen af en nu korroderet indre kobberstav. Petrie mente ikke, at der kunne være tale om f.eks. skafet til en vifte, eftersom det var for langt og skrøbeligt, og han konkluderede derfor, at det måtte være en ceremoniel kongelig stav. Dette understøtter Wilkinson i sit afsnit om kongelige sceptre og stave.

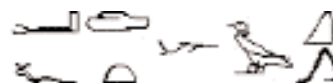
En eftersøgning i Cairo-museets officielle kataloger over genstande, *Catalogue général des antiquités égyptiennes de Musée du Caire*, og i Petrie-museets database

<http://www.digitalegypt.ucl.ac.uk> gav ikke noget resultat, selvom man kunne forestille sig, at staven kunne findes et af disse steder. En forespørgsel direkte til Günter Dreyer, direktør for det Tyske Arkæologiske Institut i Cairo (DAI), som har stået for genudgravningen af Khasekhemuys grav i Abydos, gav følgende svar (oversat fra tysk):

"Sceptret – hvis det altså var et sådant – er delt i stykker. Så vidt jeg ved, er der fragmenter af det både i Boston og i Cairo. Ved genudgravningerne af graven har vi i øvrigt selv fundet yderligere et lignende stykke." Dreyer vedlagde et fotografi af det ny-fundne scepter/stav, som er publiceret i tidsskriftet *MDAIK* 59, s. 115, Taf. 34c. Lene og undertegnede og andre deltagere

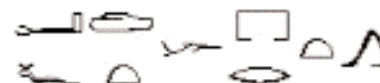
på rejsen På Sporet af de Første Faraoner i oktober/november i år var så heldige at se Petries scepter udstillet i Cairo-museets forhal. Det er nu udstillet her, hvor også andre flotte fund fra tidlig dynastisk tid befinder sig, bl.a. Narmers palet.

Tine Bagh

Lene Sørensen spørger endvidere:

I Richard H. Wilkinsons bog, *The Complete Gods and Goddesses of Ancient Egypt* s. 189 er Anubis afbildet som en fuldt antropomorfisk gud i Sethy I's tempel i Abydos. Vil I være så venlige at oplyse mig om, i hvilket rum og på hvilken væg i templet, han er afbildet således, da jeg gerne vil se det næste gang, jeg kommer til Ægypten.

Svar

Da bind 1 af den relevante oprindelige publikation af templet pt er forsvundet fra CNIs bibliotek, og da Wilkinsons bog i øvrigt heller ikke findes der, har det ikke været

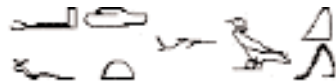
Fig. 1 (Foto Det Tyske Arkæologiske Institut, Cairo).

Fig. 2.

muligt at finde den præcise placering af scenen med Anubis med menneskehovede. Til gengæld kan den ses på <http://touregypt.net/featurestories/ramessesiiabydos.htm> [fig. 2]. For at få en mulig forklaring på fænomenet henvendte vi os til Dr Stephen Quirke på Petrie-museet, forfatter til flere bøger om ægyptisk religion. Han mener, at de øvrige guder i scenen i Abydos kan se ligesådan ud, selv om de er mest kendt i en anden skikkelse. Han sammenligner med Dødebogens kapitel 125, hvor alle de 42 domsmænd kan se ens ud, selv om de faktisk er forskellige guder hver med deres individuelle ikonografi. Det vil med andre ord sige, at det er op til den enkelte kunstner at afbilde grupper af guder ens eller forskelligt.

LM

Annie Vedelsby, Søborg spørger: Jeg har set følgende problem på Karl Lesers ellers udmærkede Hatshepsut – hjemmeside*. Han skriver om den hest, man har fundet ved Senmuts grav TT 71, at det drejer sig om en ridehest, idet den har et klæde eller en sadel(!) på ryggen. Så vidt jeg erindrer, havde ægypterne slet ikke sadler på den tid, mens stridsvognshestene bar et tæppe eller dækken. Jeg mindes heller ikke nogensinde at have set en standsperson fremstillet til hest! Der er lige ham fra Sakkara, men jeg synes ikke, at han ser udpræget ægyptisk ud. Måske tager jeg fejl – relieffet er jo noget eroderet – men det forekommer mig, at han kan have haft skæg! Kan du hjælpe?

*www.maat-ka-ra.de Klik videre på henh. German, Personen, Senenmut, TT71 og kørt helt til slutningen

Svar

Det er ganske rigtigt, at ægyptiske standspersoner ikke er afbildet på hesteryg. De eneste eksempler på redne heste er anonyme kurerer, som i Horemhebs grav i Sakkara, som du nævner (som i G. T. Martins facsimiletegning i *The Memphite Tomb of Horemheb I*, pl. 32 ikke har skæg, selv om det kan se sådan ud på fotografiet [fig. 3-4]). At have hest og stridsvogn var en anden sag, der utvivlsomt var forbundet med en vis prestige – cf. for eksempel den berømte hesteskyklap med billedhuggeren Tuthmoses navn, fundet i et billedhuggerværksted i el-Amarna, der nu og for altid (med rette eller ej) vil bære hans navn. Egentlige sadler er der slet ikke belæg for i det faraoniske

Fig. 3. Fra Martin, pl. 32.

Fig. 4. Fra Martin, pl. 32.

Fig. 5. Fra N. de G. Davies, *Tutankhamun's Painted Box*.

Ægypten, hvorimod stridsvognshestene ofte er afbildet med et fint dækken som f. eks. på Tutankhamons bemalede skrin [fig. 5]. Senmuts hest, der blev fundet af amerikanerne omkring 1937, måler omkring 140 cm i stangmål (dvs det samme som en pænt stor islænder). Grunden til, at Leser betegner det som en sadel, er nok, at stykket (der er af stof eller læder) tilsyneladende var forstærket på undersiden. Yderligere havde det snore til fastgøring om hals og bug.

LM